

Poslání kázat evangelium

List magistra řádu po kongresu o poslání Řádu kazatelů

Draží bratři a sestry,

po skončení kongresu o poslání řádu, kterým jsme uzavřeli oslavy Jubilea, bych se s vámi chtěl podělit o radost a vděčnost, kterou jsem vyjádřil i na závěr kongresu. Rozesláním dopisu, který obsahuje následující závěry, si přeji pozvat celý řád k tomu, aby sklízel ovoce tohoto kongresu a rovněž ovoce milosti našeho Jubilea.

Chtěl bych vyjádřit radost z toho, že jsem mohl prožít tyto čtyři dny jako setkání jednotlivých členů řádu, a měl jsem možnost potkávat se s bratřími a sestrami z různých zemí, jazyků a kultur a napříč generacemi, představujícími velmi různorodou tvář církve. Uprostřed tohoto všeho jsem také zažíval radost ze zkušenosti hluboké jednoty, něco na způsob „společného domova“, kde je Slovo slyšeno, shromažďováno, sdíleno, oslavováno a kázáno. Vyjadřuji radost a vděčnost, protože toto všechno nám umožnilo ještě více si uvědomit, že to byla milost darovaná někým Jiným. Sdílená milost, bez ohledu na jakoukoli specifickou větev řádu a subjektu, ke kterému přináležíme, milost velmi často nesená v křehkých, hliněných nádobách, ale s důvěrou v toho Jednoho, který vždy doprovází a předchází muže a ženy, které On posílá.

Tento pocit „společného domova“ nás vedl, jak věřím, k tomu, abychom se poznali v jediné tváři, a to v Dominikově, a je to on, kdo nás provází na cestě následování Krista-kazatele a nabízí nám možnost zažít dobrodružství kázání zakoušené při „Hlásání Dobré zprávy o Božím království ve městech a vesnicích“. Podle napětí mezi těmi, kdo jsou uvnitř už založené církve, a mezi těmi, kdo jsou mimo, se potřeba kázání vůbec nezmenšuje. Spíše se na jedné straně protíná napětí mezi nemožností pohnout se dopředu „bez“ (bez obětí, bez bolavých vzpomínek, bez uprechlíků, kteří také patří k nám, bez hříšníků, bez mužů a žen dobré vůle, a bez mnoha dalších žíznících po pravdě, bez ohledu na to, jestli jsou věřící anebo ne), a na druhé straně hlubokou touhou naučit se jít dál s přesvědčením, že pokud to uděláme, pokud půjdeme dál, tak se také naučíme jít dál i se svým Bohem.

My všichni si běžným způsobem neseme toto přání ve světě, který milujeme, a to tím, že rozvíjíme svoji schopnost pro kontemplaci, ale je to náročné, tak jako u každé skutečné lásky. Je to však podmínkou pro jasný a realistický pohled, který nám umožňuje jak porozumět, tak i odsoudit dopady globální války, která náš svět znetvořuje a systematicky hromadí oběti; pohled, který ví, jak rozeznat příležitosti míst a skutečností, kde lidská bytost dává najevo svou schopnost odolávat všemu, co snižuje, znetvořuje anebo degraduje člověka. Svět je tím místem, kde lidská bytost může objevit tu lidskost, které je schopna; lidskost, která je sdílená a která člověku umožňuje čelit zkouškám života, překonat je a někdy narazit na něco, co ho vyprovokuje k tomu, aby byl víc a víc přesvědčen o tom, že právě skrze lidství se stává člověkem dobrým, štědrým, schopným odpuštění a solidárním, a že všechno nakonec může skončit krásným způsobem, možná neočekávaným, ale doufaným. Měli bychom též říci, že jsme poslání kázat v tomto světě a pro tento svět. A můžeme vidět, že toto poslání, které vytváří naši jednotu, bylo dáno všem členům Řádu kazatelů; bratřím, mniškám, laikům, apoštolátním sestrám přičleněným k řádu, sekulárním institutům, kněžským fraternitám a mladým lidem z dominikánského mládežnického hnutí a mnoha přátelům. My všichni jsme poslání k tomu, abychom sloužili, a to ohlašováním jména Ježíše Krista; ohlašováním tajemství milosti vtěleného Slova. Ano, chtěl bych vyjádřit hodně radosti a hluboké vděčnosti za to, že patříme k této rodině!

Přesvědčení

Tato „rodina“, toto „společenství svatých kázání“ je ožívováno určitým množstvím přesvědčení, která byla vyjádřena v prezentacích a diskuzích na kongresu. Na základě tohoto kongresu bych se rád věnoval především těmto přesvědčením, která by mohla být definována jako „mystika“ kázání a „životní styl“ kázání.

Kázání

Jako první je přesvědčení, že naším prvotním povoláním je povolání ke kázání, a že jednota členů řádu a dominikánské rodiny je zakořeněná právě v něm. Výměny názorů a úvahy během kongresu ukazují, že kázání nemůže být limitováno pouze na liturgickou homilii, ale zahrnuje všechny způsoby, které nám umožňují použít lidské slovo k tomu, abychom vyjádřili Slovo Boží, které chce přijít a hovořit s lidmi. Tato služba Slovu nás nějakým způsobem určuje a dělá z nás jeho prostředníky – a to prostředníky, kteří nejsou osamělými správci, ale jsou spíše jako hudebníci a herci, které jsme v těchto dnech potkávali; herci, kteří jsou navzájem solidární a kteří zažívají to samé dobrodružství ve snaze předat jediné sdělení.

Toto kázání má svoje charakteristické rysy, na kterých nám všem záleží, přičemž ale nechceme smazat pestrost a specifčnost našeho životního stavu v řádu, našich kultur a našich církví. Kázání je zprostředkováním neustálého dialogu mezi Slovem vysloveným Bohem pro lidstvo, a je jím i církev, která je ustanovena tímto Slovem jako svátost spásy do té míry, že se stává prorockou, a která mluví ve jménu Boha v konkrétních kulturách zasazených v čase, ve kterých je Slovo hlásáno. A když říkáme, že je hlásáno, trváme na tom, aby se lidské slovo o Bohu vždy umísťovalo do následujícího pořadí: ticho, naslouchání, mluvení a opět ticho a kde tyto kroky následují jeden za druhým. Nejdříve je potřeba zažít okamžiky ticha kontemplace milosti Slova, které se potom střídají, tak jak to sám Dominik uskutečňoval v praxi, s okamžiky hovoření s lidmi o Bohu a okamžiky hovoření o lidech s Bohem. Toto střídání je tím, co nám umožňuje objevit a žít to dobrodružství, ke kterému kázání vede: k zakoušení života, který je dán a který přijímáme, a k vzdáváním díky za život, který předáváme, protože tím ožívujeme to Slovo, kterým je On, který přišel, aby nám dal život v hojnosti. Z tohoto důvodu věříme, že kážeme slovo, které je zároveň slovem života a lásky; slovem milosrdenství, které osvobozuje a uzdravuje; slovem, které plodí život mající sílu přetvořit každého a přetvořit tento svět.

Věříme, že zvěstování této dobré zprávy o životě, o kráse a o lásce musí projít různými jazyky, na kterých různé kultury a jejich kontext zanechaly svou stopu. My jsme poukázali na několik z těchto jazyků. Patří sem jazyk svědectví života, jednotlivce i komunity. Je to rovněž jazyk něhy, milosrdenství a odpuštění. Rovněž je to jazyk, který dává odpověď těm, kdo v tomto světě touží po osvobozujících slovech. Je to také jazyk gest, která vnucují požadavky spravedlnosti, obnovují společenskou strukturu a vedou společenské a politické autority k dialogu, aby se mohla vytvořit nit solidarity. A rovněž jsou zde jazyky umění existujícího v různých formách, které spojují schopnosti člověka hledat krásu a pravdu, nepostradatelné pro lidského jedince. V každém případě tyto jazyky vždy očekávají využití kvalifikovaných kázání a uplatňování metod přizpůsobených konverzaci s našimi současníky, kteří nám dávají možnost vyjít z různých druhů „bublin“, ve kterých se tak lehce zabydlujeme. A na konec, tyto jazyky budou vždy způsobem, jak demonstrovat tu nádhernou skutečnost Vtělení; skutečnost, kterou na sebe vzal Ten, který je Slovem. Kázání zachovává v tomto světě jazyk, který mnoha různými způsoby nabízí lidstvu radost z toho, „stát se jedním tělem“ s Bohem. Činí tak, protože ohlašuje dobrou zprávu o příchodu Království skrze tajemství Inkarnace. Činí tak v podobě „svatého kázání“, které je nesené, provázené a předcházené tajemstvím milosti Ducha svatého.

Bratrství

Mezi těmito jazyky Vtělení, a to je naším druhým přesvědčením, jsme dali na důležité místo jazyk bratrství. Bratrství svědčí o přátelství, kterého chceme být nositeli, ve jménu přátelství s Bohem, pro svět, jehož kazateli chceme být. Ale bratrství je také skutečností, které je lidský tvor schopný, a již ukazuje lásku a rozpoznání toho, že přináležíme k společnému lidstvu. Činy a slova, která upevňují bratrství, využívají něčeho takového, jako je řeč srdce, která otvírá cestu vedoucí k Bohu. Současně je toto bratrství jakýmsi ověřením, že je možné stavět mosty mezi jednotlivci a mezi skupinami, mezi kulturami a mezi soudobými světy, které se můžou zdát být mimo, a tím bránit tomu, aby došlo k segregaci a vyloučení. To co je kázáno bratrstvím, by mělo vést k angažování se lidského společenství tak, aby mělo nejdříve důvěru ve svou vlastní schopnost k integraci a vytváření jednoty společenství a aby bylo tím, kdo ji samo nalézá a zároveň mělo důvěru v bohatství různorodosti. Přesvědčení o bratrství je částečně propojeno s kázáním.

Setkání

Třetím přesvědčením, které jsme rozváděli v průběhu těchto dní, je to, že setkání je první cestou kázání a je to způsob kterým si přejeme stát se kazateli a ohlašovat Boží království. Je to setkání, které je ozvěnou setkání Boha zjevení se svým lidem, jehož utrpení vidí a slyší jeho křik, až do okamžiku kdy on sám kráčí se svým lidem. A my věříme, že tento Bůh nás posílá, abychom se setkali s našimi současníky, abychom s nimi mluvili o dobré zprávě Božího království a tak hlásali jméno našeho Pána Ježíše Krista. Toto setkání, jak jsme řekli, není jenom zvědavostí anebo přáním se dozvědět něco nového, není pouze o obhajování naší víry, ale je rozhodnutím milovat, sloužit a starat se o lidstvo, jehož osud sdílíme. Určitě zažíváme setkání s lidmi, kteří jsou připraveni naslouchat a přijmout slovo, ale také se setkáváme s lidmi, kteří jsou neteční, rozčarovaní a někdy také odmítaví. Ve všech těchto případech je to autenticita života a největší možná shoda mezi tím, co říkáme a co žijeme, co jednak zaručí důvěryhodnost kazatele jako i celých společenství kázání, a současně je zárukou důvěryhodnosti i samotné zprávy. Setkání bude vždy příležitostí na „upravení“ vzájemné komunikace mezi lidmi, a jako při rozhovoru se ženou Samaritánkou anebo s kráčejícími po cestě do Emauz se bude snažit, aby bylo vedeno pedagogikou samotného Boha, který vstupuje do rozhovoru se svým lidem. Přejeme si, aby nás toto přesvědčení o setkání vedlo k tomu, abychom vystoupili z různých „bublin“, ve kterých jsme často až příliš uvelebení, a jako naši prioritu hledali setkání s těmi, kdo trpí násilím, chudobou, vyloučením a společenskou diskriminací. Jsou to právě tito lidé, kteří nás učí něco podstatného o naší vlastní zranitelnosti. Chtěli bychom se od nich něčemu naučit o uskutečnění slibu, který se naplnil, když Bůh přijal tělo v tomto světě a stal se zranitelným až k ukřížování, aby otevřel cestu života mnohým.

Kázání jako cesta posvěcení v rodícím se světě

Služba Slovu není na prvním místě pro kazatele funkcí, ale stezkou vedoucí k jejich posvěcení. Kázání nás vede do srdce světa, protože je naší cestou, jak následovat „Krista kazatele“, a současně je i přáním žít s ním. Vede nás do srdce světa, ve kterém si spolu s ním přejeme rozeznat všechna znamení příslibu, jenž se má vyplnit; světa, který, jak říkáme, se teprve bolestně rodí. Kázání také přivede do našich srdcí nás samotné, jednotlivě i ve společenství, a dává nám tentýž příslib našeho znovu-početí a znovuzrození, abychom se mohli stát svatými!

Nepokoj světa

Když přemýšlíme o světě, který se stále bolestně rodí, tak to pro nás ve své podstatě znamená využívat ty prostředky, díky nimž se naučíme rozeznávat to, co dnes přetváří obraz světa, abychom mohli dát přednost touze jít tam, kde je ve světě utrpení. Na těchto místech se tak můžeme připojit

k těm, kdo tam žijí, a pokusit se spolu s nimi pochopit, co se děje, co je možným příslibem a má potenciál se ještě víc rozvinout, co musí být proměněno, přestavěno, přeorientováno, odmítnuto. Běžte do těchto neklidných míst světa, kde dlouhá historie rozhovoru, jemuž chceme i my sloužit, rozhovoru Boha s lidmi, přispívá spolu s dějinami vybudovanými člověkem k vytváření světa, ve kterém žijeme společně, světa, který je ke všem pohostinný a který je všemi udržován.

Z tohoto důvodu úkol ohlašování Dobré zprávy o příchodu Božího království, toto dobrodružství kázání, volá po neúnavném rozlišování znamení časů, ve kterých proměny mohou představovat hrozivá nebezpečí pro lidství člověka, ale současně mohou být příležitostmi, protože, jak říká básník, kde je nebezpečí, tam také roste moc spásy. Tady mohu pouze vyjmenovat to, o čem jsme spolu diskutovali a o čem jsme také opakovaně říkali, že by bylo dobré, kdybychom tady naše porozumění prohloubili: Neposlal snad Dominik na prvním místě bratry, aby „studovali“, aby se připojili k novým akademickým místům, která se snažila o to, aby člověk porozuměl sám sobě, světu kolem sebe a svému Bohu? Proto bychom se měli snažit více porozumět skutečnosti velkého pohybu lidí způsobeného vynucenou a bolestnou migrací, které jsou v dnešní době mnozí uprchlíci obětí a která rodí tak mnoho utrpení, strachu a zároveň paralyzuje lidskou schopnost vytvářet harmonická společenství. Porozumět skutečnosti kulturního a náboženského soužití a jejich křížovatek – typických znaků globalizovaného světa, která nesmazává (ale naopak možná dokonce i zesiluje) identitu uzavřenosti a protekcionismu; křížovatek ne vždy mírumilovných, ne vždy poklidných a ne vždy „inteligentních“, protože jsou hluboce poznamenány vášněmi a bolestnými vzpomínkami. Porozumět hluboké proměně způsobu komunikace, vztahu s druhými a potřebě sebeprosazování, kde současné světy čelí paradoxu, protože na jedné straně existuje lidská potřeba být spojen s ostatními a na druhé straně je tu riziko, že se můžeme ocitnout v situaci, aniž bychom si to skutečně vybrali, kdy budeme jimi uvězněni. Porozumět konfliktům, ve kterých se znásobuje napětí mezi globalizací a politikou identity, které jsou záminkou ultra-liberálního trhu pro drancování klíčových surovin v mnoha zemích a vzniku závislosti celých populací – často těch nejchudších a nejzranitelnějších – na střetech zájmů, které se jich vůbec netýkají. Konflikty, někdy oživované vzpomínkami na kolonizaci anebo na vynucenou nadvládu, které jsou v paměti národů původcem zranění, a proto je potřeba tato zranění uznat a věnovat se jim, jinak dochází ke znovuobjevování konfliktů. Porozumět vážné politické krizi, která je příliš často znetvořena korupcí, falešnými a manipulujícími slovy, elitářskými pohledy některých sociálních struktur a jejich představami o budoucnosti a krizi demokracie vyprázdněnou od svých požadavků a svého smyslu, ve které důstojnost člověka a jeho práva musí být tak trochu znovu-vydobyta, abychom zabránili tomu, že lidský jedinec se opět stane předmětem komodifikace (tj. procesu, při kterém se z objektů, znaků, událostí, vlastností, lidské práce či lidí samotných stávají předměty směny, podléhající mechanismům trhu). Porozumět ekologické krizi, na kterou zareagoval i papež František v encyklice *Laudato Si'*, ve které jasně zdůraznil výzvy pro evangelizaci a poukázal na ohrožení původního obyvatelstva, jejich důstojnosti a podmínek života. A opět, měli bychom porozumět i krizi zranitelnosti. Tato krize v sobě zahrnuje jak větší citlivost na realitu, že křehkost se nachází v srdci samotné identity lidského tvora, tak i otázku nárůstu vynucené zranitelnosti jedince, která se v dnešním světě ještě zhoršuje, je otevřená a instrumentovaná (obchod s lidmi, svoboda projevu pro ženy na některých místech). Do této krize patří i křehkost struktur a životních podmínek (krize země, vody, energie). Porozumět krizi základních buněk společnosti, rodinných buněk, ale také pracovních buněk, jako i buněk společenského života, kde napříč stoletími byl kulturní a náboženský pluralismus příležitostí a hnací silou, a najednou se stal nebezpečím a prokletím. A konečně, porozumět krizi náboženství, která jsou vystavena tomu, co může být stejně dobře jejich hlavním pokušením: vnucovat se jako unikátní moc s tvrzením, že ona jsou svatá, a dokonce i Bohem, prohlašovat se za propagátory výlučných identit a bojovat s ostatními,

aby mohla kontrolovat území anebo populace. Porozumět krizi, ve které, a to nemůžeme popřít, je katolická církev na některých místech dezorientována sekularismem, který je jí vnucován, aniž by si toho někdo všiml, ale která přesto může pokračovat v tom, aby byl příslib slyšen a rozeznán jako způsob života, který není výlučný, ale posilující a osvobozující. Proto bychom měli najít způsob, jak například přetvořit struktury místních organizací anebo rozdělit těžké úkoly a spoluzodpovědnosti, které by se měly přizpůsobit vývoji společností a kultur, nabízejíce tak církvi růst v synodalitě.

Komunity, které se samy bolestně rodí

Ale „kde je nebezpečí, tam také roste moc spásy“. Velmi často, když bratři anebo sestry poukazují na zmíněné skutečnosti jako na naléhavé výzvy, tak také ukazují, že bylo možné vnést oheň naděje, proměny a znovuzrození do různých osudů, kde bolest a neúspěch nemusí mít nevyhnutně poslední slovo. Konkrétní zkušenosti, které byly zmíněny, a také výměny názorů v průběhu kongresu nás zvou k tomu, abychom odolávali rezignaci. Vskutku, někteří z nás, některé komunity a tím pádem my všichni společně, víme velmi dobře, že některé ze skutečností uvedených výše jsou přítomné v realitách našich vlastních komunit a jednotlivců (myslím na skutečnost migrace a potřebu hledat útočiště, na sekularismus, na pluralistické soužití, na bolestné vzpomínky, na častou potřebu v našich komunitách po usmíření mezi lidmi poté, co skryté konflikty otrávil vztahy na dlouhá léta...). Tato blízkost zkušenosti by nám měla pomoci být citlivými k těm, k nimž jsme posláni hlásat Boží přátelství jako dobrou zprávu. Měli jsme možnost zakusit radost z vyslechnutí svědectví o způsobech odporu, buď prací vykonávanou některými z nás, anebo zapojením se do sociálních hnutí, asociací, dobrovolnických organizací, podporou kampaně za sociální spravedlnost, solidaritou se skupinami obětí, provozováním vzdělávání tak důležitého v čase, kdy kulturní výměna a vzdělávání se staly v některých místech tak křehkými. Díky zkušenostem a svědectvím jsme byli schopni znovu objevit, že samotný fakt přijetí takovýchto závazků od nás také žádá, abychom posílili náš způsob života, jako jednotlivci i jako komunita. To znamená na jedné straně podporovat v naší vlastní realitě všechno, co může vést k zlidštění každého z nás, k odpuštění a smíření, k nápravě vykonávání moci, k nejspravedlivějšímu možnému uskutečňování demokracie, na kterou jsme tak hrdí v našem řádu a které jsme my sami někdy tak ubohými zastánci. Takto potom potvrzujeme přesvědčení, že můžeme přispět k „spáse a proměně“ světa tím, že budeme čelit těžkostem podobným těm, s nimiž je konfrontován i tento svět. Na druhé straně je tu otázka, jak může vyjádření způsobu, kterým čelíme skutečnostem, které zakoušíme, vést k tomu, abychom přijali konkrétní zodpovědnost za mír na bázi spravedlnosti, ve prospěch vzdělání, demokracie a usmíření na sociální úrovni. Jak například můžeme neuspět v pochopení toho, že starost o to, abychom respektovali slovo každého v komunitě, v nás může posílit touhu mluvit za ty, kdo žádný hlas nemají? Řečeno ve zkratce, ohlašování vtělení příslibu nás volá k tomu, abychom usadili naše vlastní slovo do osobního i komunitního postoje modlitby, kontemplace, modlitby za mír, jedním slovem, do naší proměny.

Tento dialog mezi schopností rozlišovat znamená čas, v práci samotné a v komunitách, otvírá možnost klidného posouzení apoštolského závazku. Umožňuje nám, tam kde to je vhodné, zvažovat, jakým způsobem se vymanit ze svého zabydlení a jít přednostně do náročných, nepohodlných míst, kde Slovo není očekáváno, a někdy není ani přijímáno. Potom se kázání, které putuje, může zrodit v místech neklidu ve světě.

Pohled na naše poslání do budoucnosti

Kongres pro misijní poslání řádu, který se konal na závěr oslav jubilea, byl mezinárodním shromážděním celé naší „rodiny pro kázání“ a zdůraznil ještě jednou, že právě toto je ten nejlepší

způsob, jak poděkovat a zároveň se podílet, dnes a zítra, na „potvrzení“, které bylo dáno našemu řádu před 800 lety. Jaký tedy může být nástin této budoucnosti kázání?

Od kázání k teologii a zpět

První perspektivou, která je důležitá pro budoucnost našeho poslání, je hledat cesty, jak neustále posilovat nezbytné propojení mezi kázáním a teologií. A právě živoucí dialog mezi těmito dvěma subjekty, dialog, který určitým způsobem probíhá mezi zkušeností víry a srozumitelností mystéria Zjevení, je základním prvkem identity řádu. Definuje podstatu poslání řádu hlásat evangelium, tuto specifickou službu, kterou je řád povolán nabídnout církvi, „v trvalém aktu evangelizace“. Potřebujeme studovat, ne proto, že předstíráme, že jsme učenci, anebo že se jimi chceme stát, ale proto, že chceme ještě víc udělat srozumitelnější přítomnost Boha ve světě a dílo jeho milosti. A navíc, pokud je kázání odpovědí na poslání dělníků ke žni, kazatelé jsou vskutku poslání jakoby do „posvátné země“ (opakují zde výraz papeže Františka pronesený při audienci dané kapitulářům minulý srpen), kde je jejich prvním úkolem kontemplovat dílo milosti, sbírat znamení tajemství této přítomnosti a nechat svá srdce zaplnit soucitem s tímto světem, soucitem, který je ozvěnou samotného Božího soucitu, jenž slyší svůj lid, odpovídá na jeho touhu po svobodě a společenství a adresuje mu Slovo osvobození a útěchy. Snaha o porozumění víře je založena, živena, vedena touto solidaritou v soucitu a touhou jít a kázat „v oddanosti Bohu“. Teologický výzkum odehrávající se v řádu a veškerá možná spolupráce mezi námi, jinými výzkumníky a jinými disciplínami, by měly dát prioritu této perspektivě, aby církve byla schopná lépe sloužit. V tomto smyslu by měla být založena a publikována databáze „teologických zdrojů“ řádu a zrovna tak by mohly být šířeny i podobné principy ohledně zdrojů vycházející ze zkušenosti kázání. Zvláštní pozornost by kromě toho měla být věnována na jedné straně místům, kde by vytvoření univerzit mohlo být obzvlášť relevantní (např. Nigérie), a na druhé straně důležitosti dát energii do výzkumu takových témat, jako je interkulturalismus, dialog mezi kulturami a náboženstvími, a to obzvlášť v Africe a Asii. Stejně tak je potřebné věnovat se i dialogu s technickovědeckou a digitální kulturou, která drží v rukou realitu světa a lidství v dnešní době, a „vytváří“ nový druh sociálních vztahů, nový druh vztahu k sobě sama a také nový druh vztahu ke skutečnosti, k vnějšímu světu, a dokonce i ke svému vlastnímu tělu anebo duši.

Na místech nepokoje ve světě

Tento postoj předpokládá, že se ještě více budeme snažit připojit se, a to ve vzájemné spolupráci, k místům, kde se svět teprve sám „bolestně rodí“. Po desetiletí řád prostřednictvím hlavních událostí své vlastní historie, intuitivního tušení známých i anonymních sester a bratří a stejně tak i prostřednictvím směrnic formulovaných našimi kapitulami naznačoval priority a přednostní pohledy na věc, podle kterých se potom věnoval úkolu evangelizace a kázání. Setkání v průběhu kongresu nám ukázala, že musíme dál pokračovat v kritickém tázání se na realitu kázání, a to tím, že budeme hledat odpovědi na následující otázky: Kde se odehrává naše kázání a jak více můžeme prohloubit kvalitu a přesnost hlásání jména našeho Pána Ježíše Krista? Jaký konkrétní příspěvek musíme udělat jako „rodina kazatelů“ pro úkol evangelizace, kterou se církve stává tím, k čemu je povolána být? Tato práce na rozlišování může být v každé zemi pro různé subjekty řádu příležitostí pro společnou reflexi a může být i příležitostí pro přijetí a vytyčení nových projektů apoštolské spolupráce, kterými přispěje ke zrození radosti evangelizace i v místech nepokoje.

Ve stálé formaci

V řadě činností pro další rozvinutí „*Propositum*“ Dominika ve společenském, kulturním a církevním kontextu je potřeba brát na vědomí to, že svět na jedné straně a naše povolání (naše

„poslání“) na straně druhé se teprve samy bolestně rodí. Je potřeba rovněž říci, že naše identita kazatelů se stane tím, čím je povolána být, jen do té míry, do jaké zůstane vnímavá pro tento svět a jeho budoucnost. Z tohoto důvodu byl během kongresu dán velký důraz na potřebu „stálé formace“, která musí být podstatným klíčem pro život kazatelských komunit. Tato pozornost pro stálou formaci by se měla stát naším privilegovaným způsobem, jak společně zakoušet vnímavost a tím podpořit povolání nás všech. Na závěr tohoto Jubilea bychom mohli vyjádřit a sdílet všechny rozeznané potřeby formace v našich vlastních institucích a požadovat od nich, aby organizovaly, tak jak jen můžou, okamžiky, místa, časy, cykly a návrhy pro společnou formaci. Například od vzdělávacích a výzkumných institucí, které závisí přímo na magistru řádu, se bude požadovat, aby se staly ve svém hlavním a vlastním úkolu místy formace dominikánské rodiny, kde bude možné najít prostředky a čas k tomu, abychom udělali srozumitelným to, že tento svět „v krizi“ je světem, který se rodí a stává. Měla by to být místa, která povzbuzují oddanost bratří, sester a laiků řádu ve snaze o pokračující a žitou formaci a která kombinují různá úsilí o porozumění světu a současně posilují náš úkol kázat, úkol, kterému jsme „úplně oddáni“ a k němuž jsme vysláni. Témata, která pro tuto pokračující formaci byla obzvlášť zdůrazněna, jsou následující: školy kázání (kde budou mít skutečnou prioritu laici), znalost tradice řádu v oblasti lidských práv, znalost náboženství a mezináboženských otázek, ekologie, politická činnost, doprovázení těch, kteří si nesou svá zranění, podpora života. Takto nám dynamika trvající formace pomůže porozumět, že nic není pevně nastoleno, nic není definitivní anebo založené jednou provždy, všechno je „na cestě“. A stejně jako v evangeliu, je to právě „na cestě“, kdy se rodíme pro kázání.

„Rodina“ v srdci církevních společenství

Věříme, že na této cestě je nevyhnutné, abychom jako bratři a sestry Řádu kazatelů také přispěli k budování společenství církve, začínající tím, že budeme podporovat komunity v této církvi a v těchto společenstvích komunit věřících bude prioritou dát plné a spravedlivé místo laikům v církvi. Rovněž i jim musí být vysláni evangelizovat předkládáno jako „cesta“, jak se stát věřící, cesta, jak budovat církve jako komunitu věřících. Jako takový je Řád kazatelů mimořádným způsobem volán k tomu, aby začal psát novou kapitolu ve své historii „plně v srdci církve“ tím, že bude podporovat laiky v řádu a jejich společenství a poskytne jim vše potřebné, aby mohli dosáhnout svého skutečného a oprávněného místa v poslání řádu jít a kázat. Zde musíme obzvlášť zmínit podporu obnovy zaangażování laiků do kázání řádu, prostřednictvím laických sdružení, hnutí dominikánské mládeže, různých iniciativ Dominikánských dobrovolníků, jako i prostřednictvím rozmanité a bohaté spolupráce na projektech vzdělávacích institucí řádu. V té samé linii je řád volán, aby identifikoval svoji konkrétní službu, kterou může přispět k tomuto budování církve jako společenství komunit, vycházející ze své vlastní komunitní tradice, která může přispět k prosazování existence společenství v místních církvích, např.: mezinárodních komunit, „škol křesťanského života“, společenství založených na spolupráci řeholníků a laiků, bratří a sester etc.

Na cestě „tradice“

To nás vede k rozpoznání předposlední perspektivy, na kterou se zaměříme při vytváření budoucnosti: jak v nás oživit touhu po tradici, neboli touhu po předávání a vzdělání. Zde je třeba zdůraznit pozornost, kterou všichni musíme zaměřit na podporu povolání do dominikánské rodiny, podporu, která musí být neustále vyjadřovaná v podpoře povolání každého z nás. V širším pojetí rovněž zdůrazňuje roli, kterou řád může hrát v úkolu rozlišování povolání, v podpoře povolání všech a v oživení a upevnění komplementarity různých povolání, která ve své diverzitě vytváří církve. Ještě jednou, Dominikův řád musí bezpochyby usilovat o to, aby nabízel církvi dědictví svojí

vlastní tradice, v srdci které je ověřené přesvědčení o pedagogice evangelia: hlásání Dobré zprávy o Božím království je cestou, jak se stát věřícími. Zde by měla být dána zvláštní pozornost vzdělávacím projektům vedeným bratřími, sestrami a laiky řádu. Jak můžeme podporovat spolupráci, a ve všeobecnosti, dokonce i ty projekty, které jdou za hranici pouhé starosti o to, abychom udrželi instituce? Jak můžeme dát našim univerzitním místům „dominikánskou“ specifičnost a založit velmi důležité spojení mezi těmito institucemi? Jak můžeme všemi možnými způsoby přispívat k posílení toho přesvědčení, že svět roste tak, jak předává svoje vědomosti a svoji kulturu, svoje hodnoty a svoji kapacitu pro kritické myšlení, svoji tradici a svoji historii, svou touhu po smyslu a svoji víru?

Proces Salamanka: nejsme všichni lidmi?

Touto cestou, s církví a ve světě, bychom chtěli přispět k proměně světa a zde jsme několikrát zdůraznili takzvaný proces „Salamanka“ (srov. kongres „Dominikáni a lidská práva“) – uvádíme do dialogu teologickou reflexi se zkušeností kázání v těch místech, kde jsou lidské bytosti v ohrožení, čímž se dává plná důležitost úloze hlášaného slova v proměně světa a tento dialog by měl být prioritou v naší službě Slovu. Mluvíme zde o proměně světa, která není řízená ideologií, ale láskou a touhou po přítomnosti a prokazování solidarity v místech na různých koncích světa, kde se nachází ten Jeden, který nás učí radosti darovaného života a kterého bychom rádi následovali. Tato starost o proměnu světa musí zůstat v srdci povolání kazatelů, protože je „konstitutivní dimenzí hlásání evangelia“ (*Justitia in mundo*, 1971, n° 7). Do této oblasti patří také přítomnost řádu v různých mezinárodních institucích a nevládních organizacích, a obzvlášť stálá delegace řádu v OSN v jeho rozličných ústředích, jež je příležitostí rozvinout, na základě zkušeností ověřených v daných oblastech, reflexi uskutečňovanou v dialogu s oběťmi. Je potřeba vstoupit do dialogu s OSN a intuici, která byla intuicí Salamanské školy a Francisca de Victoria, převést do současného kontextu. Tuto základní intuici je třeba stále posilovat a využívat jako příležitost pro spolupráci v teologickém výzkumu a kázání mezi námi.

Priority pro spolupráci

Poslední linií priorit je trvání na zásadní důležitosti té spolupráce, díky které se řád ve svých různých větvích stane „rodinou kázání“, mluvící pamětí v srdci církve, aby i církev se stávala tím, čím má být „při hlásání Dobré zprávy o Božím království“. Každá větev naší rodiny má svoje vlastní způsoby, jak podporovat spolupráci mezi svými členy. Na mnoha místech se můžeme rovněž radovat z krásných úspěchů kázání skrze spolupráci mezi jednotlivými členy řádu. V této perspektivě spolupráce jsou sítě propojení, apoštolský výzkum a činnosti iniciované na Atriu volány k tomu, aby se samy upevňovaly a aby se ustavila nezbytná propojení s řádem jako s celkem. Kromě toho kongres pro poslání řádu umožnil vymezit do budoucna čtyři oblasti, které by mohly být prioritou pro každého z nás v uskutečňování nové a trvající spolupráce mezi námi:

- **Svět mladých lidí**, a to zvláště teď, kdy se připravujeme na nastávající synodu biskupů na téma „Mladí lidé, předávání víry a rozlišování povolání“ takže, s ohledem na pedagogiku kázání, se jim má dát místo a hlas v srdci církve a v srdci řádu;
- **Digitální kultura**, tak aby tělo a slovo bylo na tomto novém kontinentu přítomno a odpovídalo na volání po zasazení hlásání slibu smlouvy do kontextu, tak jak tomu bylo učiněno při tajemství Vtělení, jež je základem bratrského společenství, jehož je svět schopen;
- **Migrace**, ke které a od které přicházíme, abychom svědčili o slibu společenství, které přetváří svět ne tím, že ho nechá „shora“ rozhodnout kritéria pro koexistenci různorodostí, ale tím, že spojí skutečnost společenství, které je už i tak založeno příchodem těch „úplně zdola“ na opačný konec

světa, s vytvořením solidarity s uprchlíky světa; solidarity, která hlásá, znovu a zase, naplnění slibu světa, který byl dán lidem, aby za něho byli zodpovědní, a povoláného k tomu, stát se světem pohostinným pro všechny a udržovaným všemi;

– **Studium**, na závěr: spolupracujte, aniž byste přestali studovat, a studujte znovu s myšlenkou na dialog, který musí vést teologický výzkum s pozorností pro problémy dnešního světa (témata pro studium, která byla zvláště zdůrazněna, jsou následující: jaká má být obnova „teologie poslání“ v dnešní době, potřeba analýzy břemena kolonialismu a západního ideologického imperialismu pro poslání evangelizace, teologie mezikulturního a mezináboženského dialogu, teologický přístup k pluralismu, teologická reflexe vztahu k pravdě, větší porozumění současnému násilí, situace obětí v teologické reflexi, úvahy o politice a také jak vzdělávat utiskovatele, léčit zranění a vzpomínky na ně, a jak pozvednout toho, kdo je dole). V tradici řádu je studium uskutečňováno jako konstitutivní prvek komunit, přinášející s sebou starost zakládat takové komunity, kde uskutečňování společné bdělosti srdce a rozumu je zakořeněno v kontemplaci a vede ke kázání jednotlivců i komunit.

Před osmi sty lety Dominik obdržel potvrzení Řádu kazatelů. Potvrzení, které bylo předáváno napříč stoletími a teď je svěřeno právě nám. Proto i my na oplátku musíme potvrdit tu samou radost z toho, že jsme byli povoláni k tomu, abychom v srdci církve byli rodinou založenou ke kázání.

Váš bratr,

*fr. Bruno Cadore OP, magistr řádu
Řím 25. března 2017
(50/17/225 Dopisy řádu)
Přeložila S. M. Alberta OP*